DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO.

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimâ-tertiâ Februarii, anni M. DCC. XXXVI.

M. TUSSANO-GILBERTO BOULLAND, Doctore Medico, Præside.

An Turundarum intromissio Pectoris Vulneribus noxia?

I.

EA EST corporis humani conditio, ut luctantem sub vicinâ morte trahat vitam. Quæ in humanæ gentis commodum ac salutem dedit ALTISSIMUS, in ipsius detrimentum sæpe vertuntur: ex his ingens sævit morborum cohors. Præterea homo ipse hominis adest ubique hostis infensissimus; ex ipsorum discordiâ, innumeræ armorum species sunt instructæ; unde vulnera & plagæ omnis generis sobolescunt, quibus concretorum ordo fluidorumque mistio penitus turbantur. Morborum, vulnerum præsertim, medicatrix Natura, illata sibi damna resarcire quâvis arte habilior, tenuium ac glutinearum fibrillarum subtemen (nullâ viam monstrante disciplinâ) suomet consilio effingit; quæ coëuntes agglutinantur, & retis, haud absimilis aranearum telæ, speciem exhibent. Mira hæc staminum positura, vacuum parti cuilibet, à glande plumbeâ, acinacis acie, vel gladii cuspide inflictum sensim rependit. Sic excisam, obtritam, abreptamve partium substantiam utcunque restituit Natura, balsamo unguinoso, quo ipse sanguis scatet. At, hujusce operationis repagula quæque removeantur; cita tunc, felixque sequetur sanatio. Hoc Naturæ opus non stupet, qui humanæ compagis artificium curiosâ sagacitate sæpe retexuit, & ob oculos habet mirandam illam villorum intertexturam, commodatitio labore occillantium, humoribusque motu perpetuo circumquáque agendis aptissimam. Nihil in eâ præter liquores & canales videre est. Concreta, necessario fluidis associata vinculo, mutuam sibi ferunt opem. Elatere gaudent illa; liquorumque adventu, quos libenter admittunt, dilatantur; necnon admisso ponderi repugnant, opportunè flexilia. His amborum repetitis ictibus, legitimi exercentur motus; ex quibus manant, functionum stabilitas, secretionum ordo, excretionum libertas, nutricii laticis integritas, felixque instaurantis balsami ad vulnera appulsus.

II.

VULNERIS nomine, venit intelligenda recens ac cruenta continui solutio, in parte molli, ab externâ causâ. Pro variâ vulnerantis instrumenti qualitate &, quâ infligitur, vi; pro vulneris naturâ, modo, figurâ; innumeræ exstant differentiæ. Pro diversâ læsarum partium conditione; majori, vel minori symptomatum ferocitate; levia, periculosa, lethalia dicuntur. Sic à Pectoris Vulnere, ubi

penitus penetravit, peticulum imminere quidem ptæſentiſſimum, ſuadet partium, quæ in Pectore continentur, ad vitam neceſſitas. Si à telo oriatur, acie, aut acumine inſtructo, quod cædendo, pungendo, cutem tantum aperiat, nullâ ab eo factâ carnium jacturâ, nullo ingruente gravi ſymptomate; Vulnus ſimplex audit. Si à ferro reſecetur arteria vel vena intercoſtalis; prætermodum ſanguinem evomet. Si impactum corpus penetret profundiùs; Pulmonum ſubſtantiam, præcipuaque vaſa, ex quibus erumpens ſanguis per os exſpuitur, ſauciat. Si denique ex catapultâ magno impetu vibretur glans plumbea, quæ Pectus trajiciat; hæc Pulmonem ſubit, ingentemque ſubſtantiæ dilacerationem, necnon nervorum,tubulorumque divortium toto tractu ſecum invehit. Inſuper, vaſa ſanguifera non modò dilaniat, ſed & laceratorum ductuum extrema ita retrahit, ut inter ſe recondantur ac conſtringantur; unde in illis preſſu anguſtatis, & laciniarum collapſu occluſis, defixus ſanguis hæret. Sic patentia vaſorum oſcula occluduntur: ſic præpeditur purpurei laticis fuga. (Hoc hæmorrhagiæ impedimentum, moram meliùs dixeris: *eſcharam* appellant.) Qui ſine motu, in ſauciorum tubulorum extremis, torpet ſanguis; creſcente vicinarum arteriarum ſyſtole, ſuſcitato calore, excitatur: mox ſeſe expedit ſubtilior ejus pars, quæ blandè inter fibras ſerpens, depreſſas erigit & explicat, rigidis amiſſam flexilitatem reſtituit. Inſtat à tetgo novus humor, qui, repetitis arteriarum ictibus protruſus, idem iter legit; facto impetu, fores molitur. Unde ſubſilientis per apertas arterias cruoris egreſſus (*eſcharæ* allapſum vocant) compeſcendus, eò promptiùs, quò patentium vaſorum diameter major.

I I I.

IN pletiſque vulnetibus, Natura per ſe ſola, totum cicatricis opus perficit. Qui è vaſis etumpit, cogitur in grumos ſanguis; vitæ rivulos comprimit; compreſſos vaſorum fines præterlabitur ſubtilior ejus portio; hæc, quæ inter fibras explicatur, in majorem ſenſim creſcit molem. Tumor, calor, dolor, ex ſanguinis ſtagnatione, qui mille concuſſus vicinarum arteriarum verberibus, aliam naturam, alium colorem induit, ac Puris nomen adipiſcitur. Emollitæ ſenſim ac putrefactæ vaſculorum laciniæ liquantur, in fiſtuloſâ vulneris cavitate ſtillant, puris copiam adaugent. Jam incœptam ſuppurationem promovet citiùs reſpiratio. Dum, expellendo ſpiritum, conſtringitur Pulmo, nocivos concutit ſuccos, digerit, maturat, in vulneris concavum abigit; & purulentum liquamen ita premit, ut illud ex ſuo ſpecu eliminet. Sic expreſſus ſtrenuè Pulmo, eâ, quâ turgebat, colluvie exoneratur. Ubi circumambientibus Coſtis firmiter adhæret, eo latere quo vulnus fuit inflictum; facilior eſt puris ad vulneris oſtium appulſus; illudque latiùs explicatum, lineo tomento, molli, ac perfundi idoneo opertum, materiæ purulentæ viam aperit, cujus lapſum juvat reſpiratio. Perſiſtit illud puris fluentum, donec ſingulos meatus, quibus oræ vulneris alluuntur, obſtructione liberatos permeet ſanguis. Natura noſtrûm miſerta, ad vitæ tutamen, Pulmonem diſtinxit in duas partes, diverſis cavitatibus locatas, ne ſerperet labes ad totum viſcus. Sic ſuas faciliùs expandit alas, unâ læſâ, altera ſuperſtes. Pleuræ quandoque adnaſcitur, fibroſo nexu, unus aut alter Pulmonum lobus. Ubi nec Pleuræ, nec Coſtis adhæreſcit pars affecta; tabum ceteraque quæ ex extremis vaſorum foraminulis effluunt, ſingulis exſpirationibus Diaphragma irrepunt. Dum Pulmones aëre vacui decreſcunt, ſubſident, à Coſtis & externo vulneris hiatu removentur. Tumidi verò expanduntur, utramque Thoracis cavitatem opplent, & ſparſos in ſeptum medium humores ſtringunt fugantque. Fugientibus nullus patet egreſſus: elaſticâ fibrarum vi, velut manu comprimente, abacti, ad vulneris aperturam refluere coguntur; &, ægro decumbente in eo ſitu, quem præſcribit apta puris emiſſio, determinantur foras. Jugiter affluente pure,

à Diaphragmate abit iniqua moles : laxatæ Pulmonum fibræ jam robur accipiunt: ſpiritus, qui priùs quaſi ſopiti videbantur, jam vegeti & alacres, ſuperflui humoris reliquias reſolvunt & diſſipant: villi qui, ad reſarciendum ſubſtantiæ diſpendium, extendi nati ſunt, liberiori nutricii laticis adventu, quaquaverſum elongantur & undique ſilveſcunt, reciproca ineunt fœdera, tenaciter copulantur: illorum mutuo congreſſu, cicatrice vulnus obducitur.

IV.

QUÆ linamentis chirurgicis imperitè replentur vulnera, infeſtâ mole opprimuntur, cujus durities ſubſilientium vaſculorum parietibus renititur. Ex illâ compreſſione, quot imminent vulneri pericula? quot cicatrici nectuntur impedimenta? Fluentis ſanguinis, ac lymphæ progredientis vaſa coarctantur; liber utriuſque fluidi impeditur motus; congeritur ſuccorum agmen; creſcit in immenſum tumor; moleſto pondere urgetur Pulmo; ſpiritus ægrè ducitur; undique ingraveſcit dolor. Eâdem ratione, vividiùs feriuntur nerveæ fibrillæ; adaugetur arteriarum renixus; intenditur calor; accenditur febris; augeſcit inflammatio. Fluidum hærens, majori vaſorum, quibus undique circumcluditur, pulſatione ſubactum, puris naturam induit. Aſt Turundarum intromiſſione, tam exiguus datur exitus (ni omnis denegetur) ut foras amandari nequeat. Faciliorem tunc rapit viam; versùs loca, quibus minor eſt reſiſtentia, fertur; necnon per interſtitia Pulmonum celluloſa invehit ſeſe inſolentiùs, quæ pondere atque acredine dilacerat, & millena exedendo vaſa, efficit ulcuſcula. Sic putreſcit, ſic ſordeſcit Pulmonum ſubſtantia, eò faciliùs, quò mollior rariorque. Hinc, levi momento ſerpit lues, quæ citiùs in ſphacelum degenerat. Sin minùs, ſpiritum reciprocando, quicquid Naturæ vi ex vaſorum carceribus expellitur, explicatis ac inſtar follium inflatis veſiculis, reſorbet; & viciſſim, ipſis concidentibus, in ſeptum medium refundit, ſi Coſtis non adhæreat. Impellens à tergo humor cogitur eandem calcare viam; affluentis puris moleſtiſſimâ ſarcinâ obruitur Diaphragmatis elater; vaneſcunt pulſus; languet reſpiratio; ſuffocatio imminet: hinc vulneris frequenter ſolvendi neceſſitas. Singulis deligationibus mira egeritur humorum copia; obſtupeſcunt adſtantes; meliuſculè ſpirat æger, ſanationis fiduciâ exſultat; ſibi plaudit Chirurgus: ſed credulam nimis confidentium ſpem eludit nova ſymptomatum exacerbatio. Quò frequentiùs expurgatur vulnus, eò largiùs ſcaturit purulenta materies. A deligatione ad deligationem, ſatis ſupereſt temporis, ut intus in Pectore ſubſidens illuvies excandeſcat, &, vi caloris, acrimoniam adſciſcat. Gravi exortâ putredine, crebrò vitia Naturæ infenſiſſima recrudeſcunt: pus acre & exedens, præcordia convellit; contigua quæque, etiam ſana, rodendo, novas producit exulcerationes, quibus ingens fit ſanguinis ac virium profuſio: totum corpus quaſi Atrophiâ tandem liqueſcit & conſumitur. Vel periculoſam concitat phlogôſin, quæ in Gangrænam, nonniſi morte terminandam, deducit. Vel ulcus denique excavatur, ſtygiâ puris indole ſinuatur, & in callum obdureſcit: ſic, Turundarum uſu, non citra ægri perniciem artificiſque opprobrium, excuditur Fiſtula nullis profliganda remediis.

V.

EXITIOSA adeò curandi methodus innumera ſecum trahit incommoda, quæ exarari prolixius. Ruptum ex penicillis quantulumcunque fragmen in Bronchia excidat, vehementiſſimam provocat tuſſim, quæ ſuos patitur manes. Nec ſileo certò futuram linamenti, quantâcunque levitate ac dexteritate intromiſſi, jactationem; quæ vulneri doloris ſenſum excitat, inflammationis prodromum accit, vaſculorum contuſionem infert, coëuntium fibrarum diſſolutionem procreat, necnon Chirurgo turpitudinem infligit. Daturne frequentiori, ob denſam ſymptomatum catervam, deligationi locus? Tunc nudata tenella Pulmonum ſubſtan-

tia, omnibus aëris externi telis ſæpiùs confoditur ; aër ille, repentino ſtatim ingreſſu maximè formidandus, omnes vulneris ſpecus perluſtrat, arteriarum ſuppurationi inſervientium naturalem motum pervertit, ac laudabilem puris texturam ſuo contactu fœdat ; obnititur nonnunquam, ſubitaneo ac graviori impetu, Pulmonum expanſioni ; unde præfocans ſpirandi difficultas, ex quâ pauci admodum liberantur. Nec novi, nec ficti ſunt hi penicillorum infauſti eventus. Quot vulneratos præmaturæ morti tradidit vulgatis hic curandi modus ? qui ſoſpites evaſiſſent, ſi eorum ſalus fuiſſet Naturæ commiſſa; cui committendi ægrotantes, quos ſola tutò per ſe ſanare poteſt ; modò omnia impedimenta, quibus divertitur in agendo, amoveantur. Id ut fiat, ſitum, naturam, necnon adjuncta quæque vulneris perpende attentus, & explora : inſtrumenti, quo æger fuit ſauciatus, figuram habe diligenter perſpectam. His probè cognitis, quid agendum, quid non, intelliges. Leviorum vulnerum, ex aptâ labiorum collocatione ac deligatione, cicatrix plerumque inducitur. Ubi verò altiùs, & cum ſubſtantiæ jacturâ, in Pulmonem penetrat vulnus ; tunc neceſſaria eſt ſuppuratio : quæ ut tutiùs ac feliciùs promoveatur, cruoris profluvio, ſolito more, coërcito, vulneris orificium exterius, ſi anguſtum, dilatetur, ut ex omni dimenſione pateat : intus hærens corpus extraneum, ſi facilè abſque periculo poſſit eximi, omni induſtriâ extrahendum ; ſi profundiùs lateat, doloriſque excitandi, aut vaſorum lacerandorum metus moretur, ejus ejectio vi Naturæ linquatur. Nec ſemper te deterreat ingens ſymptomatum ferocia. Si quæ affulgeat ſalutis ſpes, hâc viâ profectò obtinebitur. Citior breviorque ſuccedit ſuppuratio, operante Naturâ. Depletis, tenui diætâ & venæ-ſectione, vaſis ; in liberiorem ipſorum alveum infunditur ſanguis è capillaribus, quæ, quò minùs turgentia, eum aſſequuntur firmitatis ac flexibilitatis gradum, qui ad laudabilis puris generationem requiritur. De cetero, eædem cautiones, eadem remedia in uſum vocanda, quibus alia vulnera ad cicatricem adducuntur. Hâc igitur methodo, Naturæ amicâ ; abſque linamentorum noxiorum incommodis, Pectoris Vulnerum medela obtinetur.

Ergo Turundarum intromiſſio Pectoris Vulneribus noxia.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Antonius-Nicolaus Guenault.	*M. Deſiderius-Claudius Fremont, Scholarum Profeſſor.*	*M. Ludovicus-Claudius Bourdelin, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*
M. Paulus-Jacobus Malouin	*M. Bernardus de Juſſieu, Regiæ Scientiarum Academiæ, Regiæque Societatis Londinenſis Socius, & in Horto Regio Botanices Prodemonſtrator.*	*M. Michael-Ludovicus Vernage.*
M. Joannes-Baptiſta Boyer, Regis Conſiliarius, & in Senatu Pariſienſi Medicus ordinarius.	*M. Franciſcus Mery.*	*M. Joannes-Franciſcus Leaulté.*

Proponebat Pariſiis JOANNES ISOARD, Reius apud Gallo-Provinciales, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1736. à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1736.